

PRAWO I PRAKTYKA KANONIZACYJNA
ZA PONTYFIKATU
PAPIEŻA FRANCISZKA

Redakcja
Lidia Fiejdasz-Buczek

Wydawnictwo KUL
Lublin 2019

Recenzent
ks. dr hab. Ambroży Skorupa, prof. KUL

Opracowanie redakcyjne
Jadwiga Rydzewska

Opracowanie komputerowe
Teresa Myśliwiec, Jarosław Łukasik

Projekt okładki
Agnieszka Gawryszuk

ISBN 978-83-8061-555-7

© Copyright by Wydawnictwo KUL, Lublin 2019

Wydawnictwo KUL, ul. Konstantynów 1 H, 20-708 Lublin, tel. 81 740-93-40, fax 81 740-93-50,
e-mail: wydawnictwo@kul.lublin.pl, <http://wydawnictwo.kul.lublin.pl>

Druk i oprawa: volumina.pl Daniel Krzanowski
ul. Ks. Witolda 7-9, 71-063 Szczecin, tel. 91 812 09 08, e-mail: druk@volumina.pl

Patronaty świętych i błogosławionych w Kościele łacińskim

Wstęp

Zagadnienie *Patronatów świętych i błogosławionych w Kościele łacińskim* należy przedstawić w następujących kwestiach szczegółowych: podstawy teologiczne kultu świętych i błogosławionych, zasady wprowadzania świętych do *Ogólnego Kalendarza Rzymskiego*, zasady dotyczące wpisywania świętych i błogosławionych do kalendarza liturgicznego oraz ustanawianie świętych patronami kościołów, województw, powiatów, miast, większych terytoriów, ulic, stowarzyszeń, szkół, uniwersytetów, sodalicii, bractw oraz rodzin zakonnych.

1. Podstawy teologiczne kultu świętych i błogosławionych

Kult świętych, a szczególnie męczenników, jest znaną od II w. praktyką kościelną². Wiedzy o najstarszych męczennikach i męczeństwie do-

---

¹ Doktor habilitowany, profesor nadzwyczajny. Kierownik Katedry Kościelnego Prawa Małżeńskiego i Rodzinnego. Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II.

² Por. Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, *Dyrektorium o pobożności ludowej i liturgii. Zasady i wskazania*, Poznań 2003, nr 208, s. 149.

starczają nam Dzieje Apostolskie – w związku z męczeństwem św. Szczepana³ oraz Apokalipsa św. Jana⁴.

Nauka Kościoła i jego liturgia ukazują świętych i błogosławionych jako tych, którzy oglądają Boga w Trójcy Jedynej oraz jako historycznych świadków powszechnego powołania wszystkich do świętości. Święci i błogosławieni – wierni uczniowie Pana – są znakiem najpiękniejszego owocu odkupienia Chrystusa, przez co stanowią dla nas wzór życia ewangelicznego. W procesach kanonizacyjnych Kościoł potwierdza heroicność ich cnót, a ich życie stawia nam za wzór doskonałości chrześcijańskiej⁵. Ponadto, ukazuje ich jako wiernych przyjaciół Zbawiciela. Kościoł przedstawia nam świętych i błogosławionych jako patronów Kościołów lokalnych, którzy często byli ich fundatorami (np. św. Euzebiusz z Vercelli) lub wybitnymi pasterzami (np. św. Ambroży z Mediolanu), jako patronów różnych narodów (np. św. Tomasz i św. Bartłomiej dla Indii), wyrazu ich tożsamości narodowej (np. św. Patryk dla Irlandii) lub jako patronów: stowarzyszeń i zawodów (np. św. Homobonus dla krawców), w szczególnych okolicznościach życia ludzkiego (np. podczas porodu św. Anna, św. Rajmund Nonnatus), w godzinie śmierci św. Józef, czy wreszcie w celu uzyskania szczególnych łask (np. św. Łucja w celu uzyskania zdrowia oczu)⁶.

---

³ Dz 7, 54-60.

⁴ Ap 6, 9-11; 7, 9-17.

⁵ Szerzej zob.: H. Misztal, *Prawo kanonizacyjne. Instytucje prawa materialnego, zarys historii, procedura*, Lublin 2003; tenże, *Le cause di canonizzazione. Storia e procedura. Congregazione delle Cause dei Santi. Sussidi per lo Studio delle Cause dei Santi*, n. 8, Città del Vaticano 2005; tenże, „*Sanctorum Mater*”. *Instrukcja Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych o prowadzeniu dochodzenia diecezjalnego lub eparchialnego w sprawach kanonizacyjnych. Komentarz*, Lublin 2011; CCS, *Le cause dei Santi: sussidio per lo „Studium”*, a cura di V. Criscuolo, D. Ols, R.J. Sarno, Città del Vaticano 2012; W. Bar, *Walor eklezjalny beatyfikacji i kanonizacji*, w: *Przygotowanie sprawy beatyfikacyjnej. Aktualny stan prawny*, red. W. Bar, L. Fiejdasz, Lublin 2010, s. 57-98.

⁶ Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, *Dyrektorium o pobożności ludowej i liturgii*, nr 21, s. 149.

Kodeks Prawa Kanonicznego z 1983 r. wyraźnie stanowi, że kult publiczny można oddawać tylko tym sługom Bożym, którzy autorytetem Kościoła zostali zaliczeni w poczet świętych lub błogosławionych⁷.

2. Zasady wprowadzania świętych do ogólnego kalendarza rzymskiego

Papież Paweł VI w piśmie apostolskim *zatwierdzającym ogólne normy roku liturgicznego i nowy ogólny kalendarz rzymski* zaznaczył, że nowy kalendarz „bardziej odpowiada współczesnej pobożności i wyraźniej ukazuje powszechność Kościoła”. Z kalendarza ogólnego bowiem usunięto imiona niektórych świętych nieznanych na całym świecie, by w to miejsce wpisać tych z krajów, do których „światło Ewangelii dotarło w późniejszym czasie”, dzięki czemu w kalendarzu występują przedstawiciele wszystkich narodów, którzy za Chrystusa przelali krew lub praktykowali cnoty w stopniu heroicznym⁸.

Według dokumentów dotyczących kalendarza liturgicznego różni się dwa rodzaje kalendarzy: ogólny oraz własny. „Kalendarz ogólny jest ustanowiony na użytek całego obrządku rzymskiego, kalendarze własne dotyczą Kościoła miejscowego lub rodziny zakonnej”⁹.

Ogólne normy roku liturgicznego i kalendarza stanowią, że do kalendarza ogólnego wpisuje się obchody tych świętych, których znaczenie jest powszechne i dlatego wszyscy mają obowiązek oddawać im należną

---

⁷ *Codex Iuris Canonici auctoritate Ioannis Pauli PP. II promulgatus*, 25.01.1983, AAS 75 (1983), pars II, s. 1-317. Tekst w j. pol.: *Kodeks Prawa Kanonicznego. Przekład polski zatwierdzony przez Konferencję Episkopatu*, Pallottinum 1984, kan. 1187.

⁸ Paulus PP. VI, *Litterae apostolicae motu proprio datae Normae universales de anno liturgico et novum Calendarium Romanum generale approbantur* *Mysterii Paschalis*, 14.02.1969, AAS 61 (1969) 225; tekst w j. pol.: Paweł VI, *Pismo apostolskie zatwierdzające ogólne normy roku liturgicznego i nowy ogólny kalendarz rzymski*, 14 luty 1969 r., w: *Mszal rzymski dla diecezji polskich*, Poznań 1986, s. 65.

⁹ *Ogólne normy roku liturgicznego i kalendarza*, w: *Mszal rzymski dla diecezji polskich*, nr 48.

część. Natomiast kalendarze własne, zawierają obchody o zasięgu bardziej ograniczonym, w odpowiedni sposób wkomponowane w cykl ogólny¹⁰.

Procedurę wprowadzenia świętych do ogólnego kalendarza rzymskiego, określa *Notyfikacja Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów* z 25 grudnia 2006 r. Kongregacja bardzo szczegółowo wyznacza zasady postępowania w tej sprawie¹¹. Po pierwsze, decyzja dotycząca wprowadzania świętych do ogólnego kalendarza rzymskiego należy do papieża¹². Notyfikacja stanowi, że:

„Święty albo Święta może zostać wprowadzona do Kalendarza Ogólnego z powodu znaczącej i powszechnej ważności jego przesłania duchowego oraz dzięki owocnemu przykładowi dla szerokiej kategorii członków Kościoła. Wpływ przesłania duchowego Świętego albo Świętej na Kościół powszechny musi być faktem poświadczonym na różnych kontynentach. Musi być uwzględnione pochodzenie geograficzne różnych świętych, reprezentatywność różnych epok historycznych i różnych stanów życia, jako Świętych, którzy żyli w stanie świeckim i w uwarunkowaniach małżeńskich i rodzinnych”¹³.

Notyfikacja zaznacza, że musi upłynąć odpowiedni czas od kanonizacji, (przynajmniej 10 lat – wyjątek od tego jest tylko wówczas, gdy określony wyjątkowy przypadek miałby powszechne znaczenie¹⁴), żeby taką prośbę przedłożyć Ojcu Świętemu. Obchód świętego/ej musi być już wprowadzony do kalendarza własnego – zgodnie z prawem lokal-

---

¹⁰ Tamże, nr 49; zob. Instrukcja Kongregacji dla spraw Kultu Bożego dotycząca reformy Kalendarzy partykularnych oraz własnych części Breviarza i Mszy Św. – *Calendaria particularia* z 24 czerwca 1970 r., zob: *Instructio de Calendariis particularibus atque officiorum et Missarum propriis Recognoscendis* /AAS 62/1970/651-663/, w: *Posoborowe prawodawstwo kościelne*, red. E. Szafrowski, Warszawa 1971, t. III, z. 2, s. 244-278, nn. 5808-5918, s. 244-278 [dalej: *Instrukcja Calendaria particularia*].

¹¹ Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, *Notyfikacja Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, dotycząca wprowadzania Świętych do Ogólnego Kalendarza rzymskiego* z 7 grudnia 2006, „Anamnesis” 13 (2007), nr 3 (50), s. 8-9 [dalej *Notyfikacja dotycząca wprowadzania Świętych do Ogólnego Kalendarza rzymskiego*].

¹² Tamże, nr 1, s. 8.

¹³ Tamże, nr 2, s. 8.

¹⁴ Tamże, nr 3, s. 8.

nym – chyba, że byłaby jakaś inna ważna przyczyna o powszechnym znaczeniu¹⁵. Instrukcja stanowi, że taka prośba musi być przedstawiona przez Konferencję Episkopatu miejsca, gdzie święci się urodzili albo umarli. Wymaga się w tej kwestii dwóch trzecich części głosów uprawnionych¹⁶.

Notyfikacja w tej kwestii stanowi:

„Jednostki kościelne zależne wprost od Stolicy Apostolskiej, ponadto stowarzyszenia utworzone na prawie papieskim (Instytuty życia konsekrowanego, Wspólnoty życia apostolskiego, Stowarzyszenia wiernych) przedstawiają prośbę o wpisanie Świętego lub Świętych do Kalendarza Ogólnego bezpośrednio do Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów; natomiast na prawie diecezjalnym, poprzez swojego Biskupa i Konferencję Episkopatu. Prośba musi być uzasadniona, co do zasadności włączenia i co do powszechności kultu Świętych¹⁷.

Po szczegółowym zapoznaniu się z tą prośbą, w dalszej kolejności Kongregacja prosi – jeśli uzna to za konieczne – o zdanie, co najmniej trzech Konferencji Episkopatu – z różnych kontynentów świata¹⁸. Ostateczną decyzję w tej sprawie rozstrzyga Ojciec Święty¹⁹.

W tej sprawie warto dołączyć komentarz do *Notyfikacji*, który stwierdza:

„Liczne beatyfikacje i kanonizacje celebrowane w ostatnich latach przez papieża konkretnie unaocznily rozliczne objawienia się świętości Kościoła. One także zdeterminowały wzrost obchodów wewnątrz własnych kalendarzy oraz ich przyrost także w Ogólnym kalendarzu rzymskim, wzbogaconym przez włączenie Świętych krajów niedawno ewangelizowanych. W tej sytuacji liczba dni wolnych jest ograniczona. Ponadto Ogólny kalendarz rzymski, mając mało dni wolnych, czyni uciążliwym redagowanie własnych kalendarzy. Skutkowałoby to między innymi także zmniejszeniem okazji w okresie zwykłym do

¹⁵ Tamże, nr 4, s. 8.

¹⁶ Tamże, nr 5, s. 8.

¹⁷ Tamże, nr 6, s. 8.

¹⁸ Tamże, nr 7, s. 8.

¹⁹ Tamże, nr 9, s. 9.

celebrowania tradycyjnego wspomnienia Najświętszej Maryi Panny w sobotę. Dlatego w przyszłości będzie trudno dokonywać kolejnych włączeń, jak tylko stosując rygorystycznie pewne kryteria²⁰.

3. Zasady dotyczące wpisywania świętych i błogosławionych do kalendarza liturgicznego

Zgodnie z *Komunikatem o kulcie błogosławionych* Stolicy Apostolskiej z 21 maja 1999 r. błogosławionymi nazywają się ci słudzy Boży, którym ten tytuł został nadany w sposób uroczysty przez Ojca Świętego w obrzędzie beatyfikacji albo ci, których kult trwa od niepamiętnych czasów i został zatwierdzony przez Stolicę Apostolską²¹. Obchód błogosławionych – zgodnie z *Komunikatem* Stolicy Apostolskiej – wyznacza się na dzień śmierci. Jeżeli dzień śmierci zajęty jest już w Kalendarzu powszechnym bądź własnym, to wówczas obchód błogosławionego należy wyznaczyć na najbliższy dzień wolny od wszelkich przeszkód lub inny stosowny dzień właściwie umotywowany, np. dzień święceń, dzień ślubów zakonnych, czy też przeniesienia relikwii²². Obchód takiego błogosławionego, wpisanego w Kalendarzu własnym lub diecezji, rodziny zakonnej, terytorium – ma zawsze charakter wspomnienia dowolnego. Stopień wspomnienia obowiązkowego ma w kościele, w którym np. spoczywają jego relikwie. Stopień zaś święta jest zarezerwowany w Kalendarzu zakonnym dla błogosławionego, który był założycielem tego zakonu²³. Z racji na to, aby nie obciążać zbytnio Kalendarza całej diecezji należy zrobić wszystko, co jest zgodne z prawem, aby wpisywać własny obchód tylko tych błogosławionych, którzy mieli szczególne znaczenie

---

²⁰ *Komentarz*, „Notitiae” 43 (2006) 619-621, tłum. Ks. M. Majewski; por. *Komentarz*, „Anamnesis” 13 (2007), nr 3 (50), s. 9-10.

²¹ *Congregatio de Cultu Divino et Disciplina Sacramentorum, Notificatio de cultu Beatorum* (21.05.1999), „Notitiae” 35 (1999), s. 446; tekst w j. pol.: Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, *Komunikat o kulcie błogosławionych*, „Ruch Biblijny i Liturgiczny” 54 (2001), nr 1, pkt 1, s. 56 [dalej: *Komunikat o kulcie błogosławionych*].

²² Tamże, nr 5.

²³ Tamże, nr 6.

dla diecezji czy rodziny zakonnej. Pozostałych błogosławionych należy czcić w tych miejscach, z którymi byli szczególnie złączeni²⁴.

Zgodnie z prawem Stolicy Apostolskiej, aby jakiś błogosławiony mógł zostać wybrany na tytuł czy też wezwanie kościoła, potrzebna jest specjalna zgoda (indult Stolicy Apostolskiej), chyba że jego wspomnienie było już w Kalendarzu własnym. Wówczas indult jest niepotrzebny. Dzień błogosławionego w kościele, który jest pod jego wezwaniem ma charakter święta²⁵. Podobnie ma się sprawa z wyborem błogosławionego na patrona miejsca lub stowarzyszenia – zawsze za zgodą Stolicy Apostolskiej²⁶.

W miejscu, w którym kult został zatwierdzony, można wystawić do publicznej czci wiernych relikwie błogosławionego i jego wizerunek przyozdobić promieniami²⁷.

Formularze liturgiczne dla obchodów błogosławionych należy wziąć z tekstów wspólnych *Mszалу Rzymskiego* oraz *Liturgii Godzin*. Kolekta jest własna, ponieważ związana jest ściśle z osobą błogosławionego²⁸. Imiona tych błogosławionych można także wymieniać w *III Modlitwie Eucharystycznej* i w *Litanii do Wszystkich Świętych*²⁹.

Po przeprowadzonych beatyfikacjach czy kanonizacjach, przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski oraz przewodniczący Komisji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów otrzymują specjalne pisma, np. od przełożonych generalnych zgromadzeń zakonnych związanych z danym/ą świętym/ą z prośbą o wprowadzenie nowo ogłoszonego/ej do kalendarza liturgicznego diecezji polskich. Wówczas następuje wymiana korespondencji. Należy też zaznaczyć, że zatwierdzenie przez Kongregację ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów formularza mszalnego i tekstów *Liturgii Godzin* oraz wprowadzenie obchodu liturgicznego do kalendarza liturgicznego danego zgromadzenia, nie oznacza, że można ten obchód liturgiczny wpisać do ogólnopolskiego ka-

²⁴ Tamże, nr 7.

²⁵ Tamże, nr 9.

²⁶ Tamże, nr 10.

²⁷ Tamże, nr 11.

²⁸ Tamże, nr 8.

²⁹ Tamże, nr 13.

alendarza liturgicznego. W tej kwestii konieczne jest wotum Konferencji Episkopatu i zezwolenie przez Kongregację ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów³⁰.

Aktualne przepisy Kościoła łacińskiego dotyczące kalendarza liturgicznego regulują następujące dokumenty Stolicy Apostolskiej: *Ogólne normy roku liturgicznego i kalendarza* z 21 marca 1969 r.³¹, Instrukcja Kongregacji dla spraw Kultu Bożego dotycząca reformy Kalendarzy partykularnych oraz własnych części Brewiarza i Mszy Św. – *Calendaria particularia* z 24 czerwca 1970 r.³², *Notyfikacja dotycząca niektórych aspektów własnych kalendarzy i tekstów liturgicznych* z 20 września 1997 r.³³ oraz *Komunikat o kulcie błogosławionych* z 21 maja 1999 r.³⁴

Instrukcja Kongregacji dla spraw Kultu Bożego dotycząca reformy Kalendarzy partykularnych oraz własnych części Brewiarza i Mszy Św. – *Calendaria particularia* z 24 czerwca 1970 r. podaje wiele szczegółowych przepisów odnośnie do kalendarza własnego. Z instrukcji tej dowiadujemy się, że „do obchodów własnych każdego kraju albo narodu lub większego terytorium” należą: święto własnego patrona, które można obchodzić jako uroczystość – jeśli są za tym racje duszpasterskie, wspomnienie patrona drugorzędnego, inne obchody świętych lub błogosławionych, którzy zgodnie z prawem zostali wpisani do martyrologium bądź do jego dodatku, a w szczególny sposób związani są z krajem, narodem lub większym terytorium z takich racji, jak: pochodzenie, dłuższy pobyt, śmierć, kult od niepamiętnych czasów, aż po dzień dzisiejszy³⁵.

---

³⁰ S. Cichy, *Święci i błogosławieni w kalendarzu liturgicznym i Martyrologium rzymskim. Zasady dotyczące wpisywania świętych i błogosławionych do kalendarza liturgicznego*, „Anamnesis” 12 (2006), nr 2 (45), s. 54.

³¹ Normy te zawarte są w *Mszale rzymskim dla diecezji polskich*, Poznań 1986, s. 66-74.

³² Zob. Instrukcja *Calendaria particularia*, w: *Posoborowe prawodawstwo kościelne*, s. 244-278, nn. 5808-5918.

³³ *Notyfikacja dotycząca niektórych aspektów własnych kalendarzy i tekstów liturgicznych* z 20 września 1997 r., „Anamnesis” 7 (2001), nr 4 (27), s. 21-30; zob. M. Kowalski, *Posoborowa odnowa kalendarza liturgicznego i jej recepcja w diecezji kieleckiej*, „Roczniki Teologiczne” 62 (2015), nr 8, s. 24.

³⁴ *Komunikat o kulcie błogosławionych*, s. 56-58.

³⁵ Instrukcja *Calendaria particularia*, nr 8.

Do własnych obchodów liturgicznych diecezji zalicza się: święto patrona głównego, uroczystość rocznicy dedykacji kościoła – jeśli był poświęcony, uroczystość tytułu oraz wspomnienie świętego lub błogosławionego, wpisane do martyrologium lub do dodatku, którego ciało przechowuje się w tym kościele, wspomnienie patrona drugorzędnego³⁶.

W *Instrukcji* jest także mowa o kalendarzach zakonnych całej rodziny zakonnej i poszczególnych prowincji. Do obchodów własnych całej rodziny zakonnej zalicza się: uroczystość lub święto tytułu, uroczystość bądź święto założyciela zaliczonego w poczet świętych, uroczystość lub święto głównego patrona zakonu lub zgromadzenia, święto założyciela zaliczonego do grona błogosławionych, wspomnienie patrona drugorzędnego, obchody świętych i błogosławionych, którzy byli członkami zakonu lub zgromadzenia, zgodnie z zasadami podanymi w nr 17a *Instrukcji Calendaria particularia*³⁷.

Do obchodów własnych poszczególnych prowincji zalicza się: święto tytułu lub patrona głównego, wspomnienie patrona drugorzędnego, dni liturgiczne związane ze świętymi lub błogosławionymi, którzy w sposób szczególny związani są z prowincją z zachowaniem przepisu 17b tejże *Instrukcji*³⁸. Jeśli chodzi o obchody liturgiczne tytułu, założyciela kanonizowanego, głównego patrona, to tylko jeden z tych dni może być zamieszczony w kalendarzu jako uroczystość, inne mają charakter święta. Decyzja ta należy do wyższej władzy zakonnej³⁹.

Gdy jakaś diecezja bądź rodzina zakonna związana jest z wieloma świętymi i błogosławionymi, to należy uczynić wszystko, aby zbytnio nie obciążać kalendarza dla całej diecezji czy rodziny zakonnej. Osobny dzień liturgiczny należy wyznaczyć w kalendarzu tylko tym świętym bądź błogosławionym, którzy mają szczególne znaczenie dla całej diece-

---

³⁶ Instrukcja *Calendaria particularia*, nr 9; zob. S. Cichy, *Święci i błogosławieni w kalendarzu liturgicznym i Martyrologium rzymskim. Zasady dotyczące wpisywania świętych i błogosławionych do kalendarza liturgicznego*, „Anamnesis” 12 (2006), nr 2 (45), s. 54.

³⁷ Instrukcja *Calendaria particularia*, nr 12; zob. S. Cichy, *Święci i błogosławieni w kalendarzu liturgicznym*, s. 54.

³⁸ Instrukcja *Calendaria particularia*, nr 12; zob. S. Cichy, *Święci i błogosławieni w kalendarzu liturgicznym*, s. 54.

³⁹ Instrukcja *Calendaria particularia*, nr 12.

zji: dotyczy to założyciela kościoła lokalnego, męczenników, bądź wielce zasłużonych, czy też dla rodziny zakonnej – męczennicy oraz ci, którzy wstawili rodzinę zakonną. Pozostałych świętych i błogosławionych należy czcić w tych miejscach, z którymi łączą ich szczególne więzy lub jest przechowywane ich ciało⁴⁰.

Notyfikacja dotycząca niektórych aspektów własnych kalendarzy i tekstów liturgicznych z 20 września 1997 r. przypomina, że błogosławieni nie figurują w kalendarzu ogólnym, a ich włączenie do kalendarza partykularnego opiera się na tych samych zasadach, jakie są podane w odniesieniu do świętych⁴¹.

Kongregacja zaleca szczególną ostrożność przy wprowadzaniu nowych błogosławionych lub świętych do kalendarza diecezjalnego, krajowego lub ogólnego jakiejś rodziny zakonnej. Lepiej ograniczyć się do miejscowości ściśle związanej z danym świętym lub błogosławionym⁴².

Kongregacja przypomina, że „jeszcze większy umiar jest konieczny przy wprowadzaniu nowych błogosławionych do kalendarza szerszego obszaru międzydiecezjalnego, podobnie jak do kalendarza krajowego, czy też do kalendarza ogólnego jakiejś rodziny zakonnej. Pożądane jest, aby dokonywano tego stopniowo i w przeciągu dłuższego czasu”⁴³. Powołując się na nr 7 *Notyfikacji o kulcie błogosławionych z 21 maja 1999 r.*⁴⁴, Kongregacja dla Spraw Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów zasugerowała biskupom polskim, aby dokonując ewentualnych wpisów nowych świętych i błogosławionych do kalendarza narodowego, wzięła ponadto pod uwagę: „różnicę między kultem świętych i błogosławionych; pożytek z pewnego stopniowania czasu po kanonizacji

⁴⁰ Instrukcja *Calendaria particularia*, nr 17.

⁴¹ *Notyfikacja dotycząca niektórych aspektów własnych kalendarzy i tekstów liturgicznych*, nr 9.

⁴² Tamże.

⁴³ Tamże.

⁴⁴ „Aby Kalendarz całej diecezji, lub całego Instytutu, nie był zbyt obciążony, należy czuwać, aby wpisywano własny obchód tylko tych Błogosławionych, którzy mieli szczególne znaczenie dla całej diecezji lub rodziny zakonnej; inni powinni być czczeni tylko w tych miejscach, z którymi łączą ich specjalne związki, lub gdzie przechowuje się ich szczątki. Ta zasada jeszcze ściślej obowiązuje w stosunku do regionu lub narodu”.

lub beatyfikacji (upływający czas kilku lat pozwoli na zgromadzenie doświadczenia polegające na znajomości i oddawaniu czci Świętemu lub Błogosławionemu w ludzie Bożym); korzyść ze stopniowania miejsca oddawania czci (rozumie się, że Błogosławiony może być otoczony szczególnym kultem i dokonuje się to w miejscu, gdzie zmarł i gdzie strzeże się jego szczątki, a miejsce to może stać się celem pielgrzymek, jednakże bez tego, aby jego kult bezpośrednio rozwijał się na każdym miejscu w kraju)⁴⁵.

Niewątpliwie te wytyczne dotyczące wpisywania do kalendarzy liturgicznych świętych i błogosławionych pozostają w ścisłym związku z założeniami reformy dokonanej przez papieża Benedykta XVI⁴⁶. Jego decyzja o tym, że nie będzie osobiście przewodniczył obrzędowi beatyfikacji była odpowiedzią na szeroko odczuwaną potrzebę ukazania większej różnicy między beatyfikacją a kanonizacją, a także potrzebę

---

⁴⁵ Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, *List Sekretarza Kongregacji w sprawie kalendarza liturgicznego diecezji polskich* (16.12.2011), tłum. ks. Piotr Duda, „Anamnesis” 17 (2011), nr 2 (65), s. 18. Można też przytoczyć kwestię kultu Jana Pawła II. Także wyjątkowy charakter dla Kościoła katolickiego rozproszonego po całej ziemi miała beatyfikacja Jana Pawła II. Z powodu licznych pytań kierowanych do Kongregacji Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów dotyczących kultu liturgicznego ku czci przyszłego Błogosławionego, w zależności od miejsc i sposobów przewidzianych przez prawo, Kongregacja m.in. zdecydowała, że „w ciągu roku od beatyfikacji Jana Pawła II, czyli do 1 maja 2012, można sprawować jedną Mszę św. dziękczynną w miejscach i dniach o szczególnym znaczeniu”. Jeśli zaś chodzi o wpisanie nowego błogosławionego do kalendarzy liturgicznych Kongregacja postanowiła, „aby w kalendarzu własnym diecezji rzymskiej oraz wszystkich diecezji polskich celebracja bł. Jana Pawła II wpisana była pod datą 22 października i obchodzona co roku jako wspomnienie”. Szerzej zob. *Congregatio de Cultu Divino et Disciplina Sacramentorum Prot. N. 119/11/L., Decretum de cultu liturgico in honorem Beati Ioannis Pauli II, papae, tribuendo*, die 2 aprilis anno 2011, „Anamnesis” 17 (2011), nr 3 (66), s. 13-14; tekst w j. pol.: Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, *Dekret o kulcie bł. Jana Pawła II, papieża*, 2 kwietnia 2011, (tłum. S. Cichy), tamże, s. 14-15.

⁴⁶ CCS, *Communicatio „Allentis conclusionibus”* 29.09.2005, „Communitationes” 39 (2007), s. 56. Tekst w j. pol.: Komunikat Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych z 29 września 2005 r., OR 27 (2006), nr 3 (281), s. 42.

„widoczniejszego włączenia Kościołów partykularnych w akt beatyfikacji poszczególnych sług Bożych”⁴⁷.

Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów w *Instrukcji* z 20 września 1997 r. zaznacza, że „w pewnych przypadkach będzie uzasadnione, zwłaszcza w młodych Kościołach, włączenie jakiegoś błogosławionego również do kalendarza diecezji jego pochodzenia, albo tej, na której terenie zmarł lub pełnił działalność kościelną. Doradza się, aby było to wspomnienie dowolne i aby rozciągnięto dany obchód na wiele diecezji lub na cały kraj dopiero po odpowiednim czasie, kiedy w naturalnym rytmie rozwinię się spontaniczna pobożność wśród ludu”⁴⁸.

Jeśli dany święty lub błogosławiony jest już w kalendarzu liturgicznym, ale jego obchód ma charakter wspomnienia dowolnego i jeśli z racji bardzo ważnych – należy to umotywić – pragniemy uzyskać zgodę Kongregacji na wspomnienie obowiązkowe, to wówczas należy przedstawić dokumenty Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, aby wyraziła zgodę na wspomnienie obowiązkowe lub dowolne jakiegoś świętego lub błogosławionego do kalendarza diecezjalnego lub zakonnego. Potrzebne jest pismo biskupa diecezjalnego lub wyższego przełożonego zakonnego przesłane do Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów. W tym dokumencie biskup diecezjalny bądź wyższy przełożony zakonny prosi o wyrażenie zgody na wpisanie danego świętego, czy błogosławionego do kalendarza diecezji lub rodziny zakonnej, jako wspomnienie obowiązkowe lub dowolne. Do takiego pisma należy załączyć wykaz świętych i błogosławionych, podać krótki życiorys świętego i motywację – dlaczego o to prosimy. Przesyłamy to w dwóch językach: polskim lub łacińskim, albo w języku włoskim lub w innym języku nowożytnym.

⁴⁷ OR 27 (2006), nr 3 (281), s. 42-44. Zob także: *Potrzebujemy Boga o ludzkim obliczu. Wywiad Benedykta XVI udzielony niemieckim mediom przed planowaną na początek września pielgrzymką do Bawarii*, „Wiadomości KAI” 2006, nr 34 (751), s. 24; W. Bar, *Sprawy kanonizacyjne według papieża Benedykta XVI*, w: *Świętość kanonizowana według papieża Jana Pawła II i Benedykta XVI*, Lublin 2006, s. 35-61; H. Misztal, *Walor papieskiego aktu kanonizacji i beatyfikacji*, w: Ks. Henryk Misztal, *Duc in altum. Sprawy kanonizacyjne. Wybór pism*, red. L. Fiejdasz, Lublin 2009, s. 647-648.

⁴⁸ *Notyfikacja dotycząca niektórych aspektów własnych kalendarzy i tekstów liturgicznych*, nr 9.

Oto przykład pisma skierowanego do Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów z prośbą o wyrażenie zgodny na wpisanie danego świętego, czy błogosławionego do kalendarza liturgicznego diecezji jako wspomnienie obowiązkowe lub dowolne.

Załącznik nr 1

**L'ABBOZZO DEL CALENDARIO CON LE AGGIUNTE E LE
MODIFICHE
SOTTOPOSTE ALL'APPROVAZIONE**

23 stycznia: Błogosławionych męczenników z Pratulina Wincentego Lewoniuka i Towarzyszy (wspomnienie obowiązkowe)

23 Ianuarii: Beatorum Martyrum de Pratulim Vincentii Lewoniuk et Sociorum (memoria obligatoria)

12 czerwca: Błogosławionych męczenników Antoniego Beszty-Borowskiego, Mieczysława Bohatkiewicza, Edwarda Grzymały, Władysława Maćkowiaka, Michała Woźniaka, prezbiterów, Marii Marty Kazimiery Wołowskiej, dziewicy i Towarzyszy (wspomnienie obowiązkowe)

12 Iunii: Beatorum Martyrum Antonii Beszta-Borowski, Miecislai Bohatkiewicz, Eduardi Grzymała, Ladislai Maćkowiak, Michaeli Woźniak, presbyterorum, Mariae Martae Casimirae Wołowska, virginis et Sociorum (memoria obligatoria)

7 września: Błogosławionego Ignacego Kłopotowskiego, prezbitera (wspomnienie obowiązkowe)

7 Septembris: Beati Ignatii Kłopotowski, presbyteri (memoria obligatoria)

W piśmie tym należy zaznaczyć, że posłużymy się tekstami liturgicznymi już zatwierdzonymi przez Kongregację ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów oraz musimy podkreślić, że wszystkie wymienione osoby są bardzo mocno związane z diecezją – albo są urodzone

lub pracowały na terenie diecezji. Są to święci, czy błogosławieni, którzy w swoim życiu okazywali wiele czynów miłosierdzia, albo byli oddani w dziele ekumenizmu itp. Wspomnienie obowiązkowe przyczyniłoby się pozytywnie w formacji alumnów seminarium duchownego danej diecezji. Wspomnienie obowiązkowe służyłoby także ludowi Bożemu.

Przykład odpowiedzi Kongregacji na prośbę dotyczącą modyfikacji w kalendarzu liturgicznym danej diecezji:

Załącznik nr 2

Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów na prośbę Jego Ekscelencji Edwarda Dajczaka, Biskupa Koszalińsko-Kołońskiego, wyrażoną w liście z dnia 10 marca 2015 roku, mocą uprawnień udzielonych tej Kongregacji przez papieża Franciszka, chętnie udzielamy zgody, aby do własnego kalendarza tejże diecezji mogły zostać wprowadzone następujące obchody:

- dnia 25 czerwca : Bł. Doroty z Matowów, w stopniu wspomnienia dowolnego;
- 1 lipca: Św. Ottona, Biskupa, w stopniu wspomnienia obowiązkowego;
- dnia 16 listopada: NMP Ostrobramskiej, Matki Miłosierdzia, w stopniu wspomnienia dowolnego⁴⁹.

Z powyższych, omówionych Instrukcji Kościoła łacińskiego wynika, że wyżsi przełożeni zakonni winni skierować wnioski o włączenie świętego lub błogosławionego z ich zgromadzenia do kalendarza diecezjalnego, do biskupa danej diecezji, z którą święty lub błogosławiony jest związany. Biskup diecezjalny może prosić Kongregację ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów o zezwolenie na wprowadzenie danego obchodu do kalendarza liturgicznego swojej diecezji. Prośba o wprowadzenie świętych czy błogosławionych do kalendarza krajowego musi być umoty-

⁴⁹ Kongregacja do Spraw Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, Prot. N. 248/15, *Dla Diecezji Koszalińsko-Kołońskiej*, „Anamnesis” 12 (2016), nr 3 (86), s. 16-17.

wowana powszechnym kultem i znaczeniem danej postaci dla kraju. Prośbę taką przedkłada się przewodniczącemu Konferencji Episkopatu. Po przyjęciu wniosku przez Zebranie Konferencji Episkopatu (większością dwóch trzecich głosów) sprawę kieruje się do Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów i tam następuje rozstrzygnięcie o wprowadzeniu świętego czy błogosławionego do kalendarza liturgicznego⁵⁰.

4. Święci – patronami kościołów, województw, powiatów, miast, większych terytoriów, ulic, stowarzyszeń, szkół, uniwersytetów, sodalicii, bractw oraz rodzin zakonnych

Określenie *patron* pochodzi z kultury prawa rzymskiego – oznaczało pana, który brał w opiekę swoich klientów. We wczesnym chrześcijaństwie był to święty lub anioł, który miał zadanie ochraniać polecanych jego opiece. W Rzymie wznoszone kościoły przyjmowały za patronów męczenników, których szczątki tam spoczywały, np. św. Wawrzyńca, św. Agnieszki. Także klasztory były oddawane pod patronat świętych. Papieże popierali ten zwyczaj, np. św. Alojzego Gonzagę obrano patronem studentów, św. Kamila de Lellis patronem pielęgniarzy, św. Teresę z Lisieux patronką działalności misyjnej⁵¹. Kwestie regulują m.in.: *Normy dotyczące ustanawiania Patronów*⁵² oraz *Notyfikacja w sprawie tytułu kościoła*⁵³.

Tytułem kościoła może być: Przenajświętsza Trójca, Pan nasz Jezus Chrystus pod wezwaniem tajemnicy z Jego życia lub imienia już wpro-

---

⁵⁰ S. Cichy, *Święci i błogosławieni w kalendarzu liturgicznym*, s. 60; zob. *Notyfikacja dotycząca wprowadzania Świętych do Ogólnego kalendarz rzymskiego*, s. 8-9.

⁵¹ B. Nadolski, *Patron*, w: *Leksykon Liturgii*, Poznań 2006, s. 1161-1162.

⁵² Sacra Congregatio pro Culto Divino, *De Patronis constituendis*, 19.03.1973, AAS 65 (1973) 276-279; tekst w j. pol.: Święta Kongregacja Kultu Bożego, *Normy dotyczące ustanawiania patronów*, 19 marzec 1973 r., „Anamnesis” 22 (2016), nr 2 (85), s. 15-17.

⁵³ *Notyfikacja w sprawie tytułu Kościoła z 10 lutego 1999 r.*, „Anamnesis” 5 (1998/1999), nr 4 (19), s. 16-17.

wadzonego do liturgii, Duch Święty, Najświętsza Maryja Panna pod jakimś wezwaniem w liturgii już przyjętym, święci Aniołowie, święty wpisany w *Martyrologium Rzymskim* lub umieszczony w prawie zatwierdzonym Dodatku. Nie może natomiast być nim błogosławiony – bez specjalnego indultu Stolicy Apostolskiej. Tytuł kościoła powinien być tylko jeden, z wyjątkiem tych Świętych, którzy razem są umieszczeni w kalendarzu⁵⁴.

Błogosławiony, którego obchód nie został prawnie wprowadzony do kalendarza diecezjalnego, nie może być bez indultu Stolicy Apostolskiej wybrany jako tytuł kościoła⁵⁵. Po poświęceniu kościoła zasadniczo tytułu nie można zmieniać (kan. 1218 KPK), chyba że na to wyraziła zgodę Stolica Apostolska, kierując się w tym względzie ważnymi przyczynami⁵⁶.

Natomiast jeśli tytuł został nadany z racji błogosławieństwa kościoła, jak to przewiduje *Obrzęd błogosławieństwa kościoła*, w tym konkretnym przypadku biskup diecezjalny może zmienić, jeśli uzna to za słuszne z poważnych motywów (por. kan. 381 § 1 KPK)⁵⁷.

Notyfikacja w sprawie tytułu kościoła stanowi, że patron miejsca różni się od tytułu kościoła; osoby patrona i tytułu mogą być te same, chociaż niekoniecznie⁵⁸. Tytuł parafii winien być zgodny z tytułem kościoła parafialnego⁵⁹.

Jeżeli kilka parafii łączy się w ten sposób, że powstaje z nich jedna nowa, to wówczas wolno, z racji duszpasterskich, ustanowić dla niej nowe wezwanie, różne od tytułu kościoła parafialnego⁶⁰.

Na patronów kraju, regionu, większego terytorium, diecezji, miasta, ulicy, zakonu, stowarzyszeń, szkół, uniwersytetów, sodalicyj, związków

---

⁵⁴ *Pontyfikał rzymski* [odnowiony zgodnie z postanowieniem Świętego Soboru Watykańskiego II, wydany z upoważnienia Papieża Pawła VI, poprawiony staraniem Papieża Jana Pawła II], *Obrzędy poświęcenia kościoła*, wyd. wzorcowe, Katowice 2001, s. 26-27.

⁵⁵ *Notyfikacja w sprawie tytułu kościoła*, nr 4.

⁵⁶ Tamże, nr 5.

⁵⁷ Tamże, nr 6.

⁵⁸ Tamże, nr 9.

⁵⁹ Tamże, nr 7.

⁶⁰ Tamże, nr 11.

kościelnych lub świeckich, wiosek – można wybierać jedynie świętych. Nie można wybierać błogosławionych bez specjalnego indultu Stolicy Apostolskiej. Na patronów tych miejsc nie wolno wybierać osób boskich⁶¹. Patroni winni być wybierani przez duchownych i świeckich wiernych, następnie ta decyzja winna uzyskać aprobatę biskupa diecezjalnego lub kompetentnej władzy kościelnej. Jeśli chodzi o rodziny zakonne, to wybór ma być dokonany przez osoby do tego upoważnione, a jego aprobata płynie ze strony odpowiedniej władzy zakonnej. To wszystko podlega ostatecznemu zatwierdzeniu przez Kongregację ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów. Co istotne, można ustalić tylko jednego patrona głównego⁶².

Po Soborze Watykańskim II rozpowszechnił się także zwyczaj obierania świętych za patronów narodu, kraju, diecezji, państwa, województw, powiatów, większych terytoriów, ulic, uniwersytetów, stowarzyszeń miast, parafii, instytucji⁶³. Zgodnie z aktualnymi dokumentami Kościoła łacińskiego istnieje taka możliwość. Potrzebna jest na to pisemna zgoda Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, poparta przez Konferencję Episkopatu⁶⁴.

Oto kilka przykładów z ostatnich lat na ustanowienie świętych patronami województw, powiatów, miast czy większych terytoriów:

- Św. Jan Paweł II został patronem województwa kujawsko-pomorskiego. Decyzję tę zatwierdziła Stolica Apostolska – Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów specjalnym dekretem. Ogłosił ją ks. bp Andrzej Suski, biskup toruński, podczas uroczystej sesji sejmiku. Radni przyjęli tę decyzję przez aklamację. Wcześniej, decyzję o ustanowieniu św. Jana Pawła II patronem województwa podjęły jego władze, a następnie zatwierdziły ją najwyższe władze kościelne.
- Patronem miasta Sokołów Podlaski ustanowiono św. Rocha. Potrzebna była na to zgoda Stolicy Apostolskiej. Biskup diece-

---

⁶¹ Instrukcja *Calendaria particularia* nr 28; *De patronis constituendis* z 1973, AAS 65 (1973) 276-277.

⁶² Instrukcja *Calendaria particularia*, nr 30-31.

⁶³ A. Rutkowski, *Patron*, w: *Encyklopedia Katolicka*, t. XV, Lublin 2011, kol. 59-60.

⁶⁴ Instrukcja *Calendaria particularia*, nr 30.

zjalny najpierw zwrócił się o poparcie tego wniosku do Konferencji Episkopatu Polski. Gdy KEP wyraziła opinię pozytywną, prośba w tej sprawie została skierowana do Stolicy Apostolskiej. Następnie Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów wyraziła zgodę, żeby św. Roch został *Patronem u Boga miasta Sokołów Podlaski*⁶⁵.

- Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów dla Archidiecezji Gnieźnieńskiej zatwierdziła, aby św. Jan Paweł II, papież, był *Patronem u Boga dla miasta i gminy Szamocin*⁶⁶.
- Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów dla Diecezji Kieleckiej zatwierdziła, aby św. Jan Paweł II, papież, był *Patronem dla miasta i gminy Bodzentyn*⁶⁷.
- Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów dla Diecezji Tarnowskiej zatwierdziła, aby święta Kinga, księżna, została ustanowiona *Patronką u Boga Starego Sącza*⁶⁸.
- Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów dla Archidiecezji Białostockiej zatwierdziła, aby bł. Michał Sopoćko, prezbiter, był *Patronem u Boga miasta Białostok*⁶⁹.
- Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów dla Archidiecezji Poznańskiej zatwierdziła, aby św. Urszula Ledóchowska, dziewica, była *Patronką u Boga miasta Pniewy*⁷⁰.

---

⁶⁵ Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów Prot. 646/14, Dla Diecezji Drohiczyńskiej, „Anamnesis” 22 (2015), nr 4 (83), s. 12-13

⁶⁶ Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów Prot. 400/15, Dla Archidiecezji Gnieźnieńskiej, „Anamnesis” 22 (2016), nr 3 (86), s. 14-15.

⁶⁷ Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów Prot. 449/16, Dla Diecezji Kieleckiej, „Anamnesis” 23 (2017) nr 1 (88), s. 13-14.

⁶⁸ Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów Prot. 601/15, Dla Diecezji Tarnowskiej, „Anamnesis” 22 (2016) nr 4 (87), s. 20-21.

⁶⁹ Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów Prot. 645/15, Dla Archidiecezji Białostockiej, „Anamnesis” 22 (2016) nr 4 (87), s. 22-23.

⁷⁰ Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów. Prot. 44/16, Dla Archidiecezji Poznańskiej, „Anamnesis” 22 (2016) nr 4 (87), s. 24-25.

Zakończenie

Do najważniejszych instrukcji Kościoła łacińskiego, zawierających wytyczne dotyczące kalendarza danego kraju i wprowadzania doń nowych świętych bądź błogosławionych należy zaliczyć następujące: *Ogólne normy roku liturgicznego i kalendarza* z 21 marca 1969 r., *Instrukcję Kongregacji dla spraw Kultu Bożego dotyczącą reformy Kalendarza partykularnych oraz własnych części Brewiarza i Mszy Św. – Calendaria particularia* z 24 czerwca 1970 r. oraz *Notyfikację dotyczącą niektórych aspektów własnych kalendarzy i tekstów liturgicznych* z 20 września 1997 r., *Komunikat Kongregacji Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów o kulcie błogosławionych* z 21 maja 1999 r., *Notyfikację w sprawie tytułu kościoła* z 10 lutego 1999 r., i *Notyfikację Kongregacji ds. Kultu Bożego i Sakramentów dotyczącą wprowadzania Świętych do Ogólnego kalendarza rzymskiego*, z 7 grudnia 2006 r.. Wszelkie obchody, dotyczące Kościoła lokalnego, które należy uwzględnić w kalendarzach mają być – zgodnie z wytycznymi Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów – podporządkowane obchodom powszechnym⁷¹.

Święci mogą być także ustanawiani – za zgodą Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, patronami: województw, powiatów, miast, większych terytoriów, ulic, stowarzyszeń, szkół, uniwersytetów oraz rodzin zakonnych. Błogosławieni zaś mogą być patronami tych miejsc, tylko za zgodą specjalnego indultu Stolicy Apostolskiej.

Riassunto

Santi protettori patroni e beati nella chiesa latina

Il tema: Santi protettori e Beati nella Chiesa latina, contiene i seguenti problemi specifici: la base legale e dogmatica del culto dei santi e dei beati, perché diamo culto ai santi e ai beati? Quali sono le ragioni del culto dei santi? Inoltre, sono stati illustrati i principi dell'introduzione dei santi nel calendario romano generale e le regole per far entrare i santi e i beati nel calendario litur-

⁷¹ *Komentarz, „Notitiae”* 43 (2006) 619-621.

gico e stabilire i patroni di province, contee, città, territori più ampi, strade, associazioni, scuole, università e famiglie religiose.

Informazioni dettagliate sul calendario di un dato paese e l'introduzione di nuovi santi nel calendario sono contenute negli attuali documenti della Chiesa latina. Questi documenti sottolineano che tutte le celebrazioni riguardanti la Chiesa locale, che dovrebbero essere incluse nei calendari, devono essere subordinate alle celebrazioni universali secondo le linee guida della Congregazione per il Culto Divino e la Disciplina dei Sacramenti. Spetta alla Congregazione valutare le condizioni presentate nella richiesta, indicare l'importanza della celebrazione liturgica e presentare la richiesta al Santo Padre.

I santi possono anche essere stabiliti – *con il consenso della Congregazione per il culto divino e la disciplina dei sacramenti* – come patroni di province, contee, città, territori più ampi, strade, associazioni, scuole, università e famiglie religiose. I Beati però come protettori di questi luoghi possono essere nominati solo con il consenso di un'indulto speciale della Santa Sede.

Parole chiave: patrocinio, santi, beati, culto, calendario, Chiesa Latina